

โรคใบจุดของมังคุด

มังคุด (*Garcinia mangostana* L.) จัดเป็นราชินีไม้ผล ที่ประเทศไทยและหลายประเทศนิยมนำผลสดของมังคุดมาบริโภค มังคุดมีผลรูปทรงกลมรี หรือกลมแบน ขนาดค่อนข้างเล็ก ส่วนของเนื้อมีสีขาวใน 1 ผล เนื้อจะแบ่งออกเป็น 5-7 กลีบ เนื้อมีรสชาติหวานอมเปรี้ยว เนื้อมีความนุ่ม ฉ่ำน้ำ ในประเทศไทยมังคุดจัดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ มีพื้นที่การเพาะปลูกปริมาณมากในภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย สำหรับพื้นที่ที่ปลูกสำคัญในภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง นครศรีธรรมราช และ สุราษฎร์ธานี เป็นต้น สำหรับปัญหาหลักของการปลูกและผลิตมังคุด คือ การเข้าทำลายของเชื้อรา *Pestalotiopsis flagisetula* (Guba) Stay ซึ่งเป็นเชื้อราสาเหตุโรคใบจุด โดยที่เชื้อราเมื่อเข้าทำลายที่ใบมังคุดทำให้เกิดอาการใบจุด นอกจากนี้เชืวดังกล่าวสามารถเข้าทำลายที่กิ่ง และผลได้ ทำให้เกิดอาการแผลจุดแห้งสีน้ำตาล ซึ่งทำให้ผลมังคุดเกิดความเสียหายเป็นอย่างมาก

อาการของโรค :

มีลักษณะอาการแผลจุดน้ำตาลเทาหรือสีน้ำตาลเข้มบนใบและกิ่งก้าน ขนาดรูปร่างของแผลไม่แน่นอน อาจจะมีขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ ขึ้นกับความรุนแรงของ โรค ขอบแผลมีสีม่วงเข้ม บริเวณกลางแผลมีจุดขนาดเล็ก สีดำขึ้นกระจายอยู่บริเวณแผลเก่า ซึ่งจุดสีดำที่เกิดขึ้นเหล่านี้คือส่วนขยายพันธุ์ของเชื้อราซึ่งภายในจะพบสปอร์ของเชื้อราปริมาณมาก ถ้าอาการรุนแรงทำให้ใบสูญเสียเนื้อที่ในการสังเคราะห์แสงมีผลกระทบกับการเจริญเติบโตของพืช แต่ถ้าการระบาดรุนแรงทำให้ใบที่เป็นโรคร่วงหล่นส่งผลกระทบต่อผลมังคุดที่เกิดบนช่อดอกนั้นๆ ทำให้ผิวเปลือกมังคุดกร้านแคะไม่เป็นมันสดใส เนื่องจากไม่มีใบหรือมีใบปกคลุมน้อย นอกจากนี้เชื้อรายังเข้าทำลายลำต้นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะต้นกล้า ส่วนอาการบนผลมังคุดทำให้เกิดอาการแผลจุดแห้งสีน้ำตาล ผลมังคุดเกิดความเสียหายส่งผลกระทบต่อคุณภาพของมังคุดเป็นอย่างมาก

ลักษณะอนุกรมวิธานของเชื้อ:

เชื้อราสาเหตุ : *Pestalotiopsis flagisetula* (Guba) Stay

Class: Coelomycetes

Order: Melanconiales

Genus: *Pestalotiopsis flagisetula*

การแพร่ระบาด :

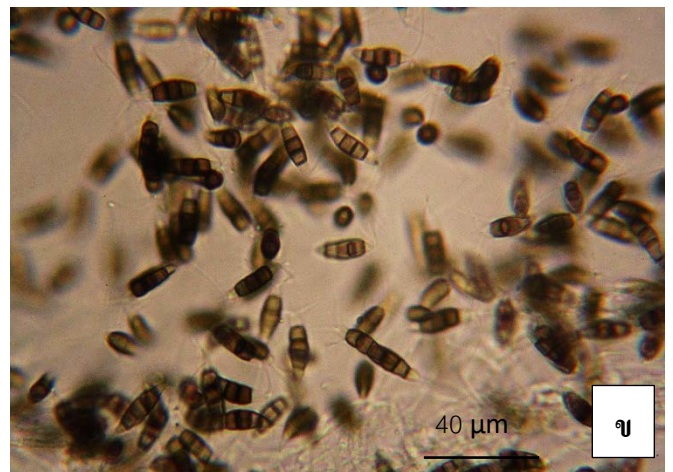
เชื้อรา *P. flagisetula* สาเหตุโรคใบจุดสามารถแพร่ระบาดไปตามลม พบการระบาดมากในช่วงฤดูฝน ถ้าโรคใบจุดแสดงอาการที่ใบปริมาณมาก และช่วงติดผล สภาพอากาศมีความชื้นสูง ฝนตกชุก โรคดังกล่าว จะเข้าทำลายผลของมังคุดด้วย

การป้องกันกำจัด :

1. ทำความสะอาดแปลงอย่างสม่ำเสมอ ตัดตอกแต่งกิ่งให้ทรงพุ่มโปร่ง เพื่อลดการระบาดของโรค รวมทั้งกำจัดวัชพืชที่เป็นแหล่งของโรค
2. หมั่นสำรวจอาการของโรคบนใบ กิ่ง ก้านและผล ในช่วงที่ผลกำลังใกล้ออก หากพบอาการของโรคควรตัดทิ้งเผาออกแปลง
3. พ่นด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น คาร์เบนดาซิม 50 % WP อัตรา 10-20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ 85 % WP อัตรา 30 – 80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

ก

ข

ก) ลักษณะอาการบนใบมังคุด

ข) ลักษณะเชื้อรา *Pestalotiopsis flagisetula* ภายใต้กล้องจุลทรรศน์กำลังขยายสูง ขนาด 40 เท่า

เอกสารอ้างอิง:

กรมวิชาการเกษตร. 2557. โรคมังคุด. หน้า 3-5. ใน เอกสารวิชาการศัตรูมังคุดเพื่อการส่งออก ประจำปี

2557. สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช, กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรุงเทพฯ. 145 หน้า.

กรมวิชาการเกษตร. 2563. การจัดการศัตรูมังคุดเพื่อการส่งออก. สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช,

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. กรุงเทพฯ. 199 หน้า.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2565. สถิติการเกษตรของประเทศไทย. (ระบบออนไลน์). แหล่งที่มา
<https://mis-app.oae.go.th/product/> มังคุด. (15 พฤศจิกายน 2566).

ข้อมูลและเรียบเรียงโดย :

ชลิตา ดาหาญ ศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร สถาบันพืชสวน กรมวิชาการเกษตร

วานิช คำพานิช กลุ่มวิจัยการกักกันพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร